

створити середовище, де етична поведінка та інтелектуальний розвиток гармонійно співіснують. Цей синергетичний підхід не тільки готує студентів до динамічного світу, але й культивує культуру навчання впродовж життя та відповідального глобального громадянства. Саме завдяки цим узгодженим зусиллям ми прокладаємо шлях до більш яскравого та інклюзивного освітнього середовища.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-30>

ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ CHATGPT

Вдовенко Н. М.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри глобальної економіки*

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Поняття академічної доброчесності за останні 20–30 років набуло особливої важливості, оскільки інформаційні технології постійно розвиваються і виходять на новий рівень. З кожним роком з'являється безліч програм, додатків і методів створення оригінальних текстів, для перевірки на плагіат. Будь-яка робота здобувача освіти, або науковця може бути з легкістю повністю продубльована, але завдяки сучасним технологіям все одно проходить плагіат. Але, як казав Ісаак Ньютон: «Дії завжди є рівна і протилежна протидія», тобто з появою кожного наступного винаходу обійти академічну доброчесність в освітньому процесі, розробляються і програми для виявлення застосування даних програм. Останній такий винахід був розроблений американською лабораторією OpenAI, що має назву ChatGPT, тобто штучний інтелект. Можливості даного чату вражають, але і заставляють задуматися над правильністю його використання. Чат працює як текстовий редактор, генератор ідей і гарно справляється з креативними завданнями, але все ж таки він не природний інтелект і в його роботі є багато багів. Один з них, це неправильне використання деяких слів, які використовуються не за сенсом і речення звучить дуже некоректно, але простий студент, що не має досвіду у написанні текстів різного формату, просто не помічає таких помилок і використовує запропонований текст чатом ChatGPT у своїх наукових роботах. Також окрім некоректного підбору

слів, чат часто вигадує дані, вигадує теорії і при роботі з ним необхідно зберігати уважність, перевіряючи кожне написане ним слово. Наприклад, в літній період 2023 року, нами активно підбералась література по ринку равликівництва в Україні і чат придумав власну теорію, придумав автора теорії і написав що була за цією теорією отримана Нобелівська премія. Звісно, після перевірки, виявилось що даної теорії не існує і чат зізнався, що він це вигадав. Це стосується і статистичних даних, генерації числових показників, списку літератури тощо. Тобто як інтелект ChatGPT дуже слабкий і для повного його впровадження в освітній процес він зовсім не готовий. Але є і сильні його сторони. Даний штучний інтелект гарно справляється із проходженням тексту на плагіат. Він перероблює вже задані речення в оригінальні, що служить як один із новітніх методів обходу академічної доброчесності. Але і тут його використання дуже обтяжливе тому, що ChatGPT має обмеженість допустимої кількості символів. Тобто для редагування тексту, необхідно ділити його на багато частин, що займає не мало часу, але все ж таки спрощує роботу механічного редагування. Взагалі чат може гарно справлятися із різного формату задачами, які викорисовують викладачі у своїх практичних роботах і відрізнити написане чатом і студентом дуже важко, але все ж таки простежується закономірність написання відповідей штучним інтелектом і, якщо часто з ним працювати, можна відразу побачити наявність роботи ChatGPT. Є і більш надійний спосіб перевірити доброчесне виконання студентом роботи. Чат має пам'ять і може ідентифікувати свій текст, якщо в нього спитати чи він написав даний текст. Чат із задоволенням зізнається і більш того, наполягає на своїй участі при написанні деяких робіт. Нещодавно ChatGPT подав в суд на людину за використання тексту, згенерований штучним інтелектом, як свого, тому що чат активно захищає свої авторські права.

В плані майбутнього розвитку, ChatGPT дуже цікавий і корисний винахід, але все ж таки треба вміти їм користуватися, а при використанні його в освітньому процесі, зберігати особливу уважність та обережність в роботі з ним. В нього є багато можливостей, але і багато недоробок, що може стати поганим досвідом науковців. Сам про себе він каже наступне: «Я базуюсь на великій кількості даних, але можу допускати помилки або інтерпретувати інформацію неточно. Я генерую відповіді на основі тренувань, тому в деяких випадках можу вигадувати відсутню інформацію. Я не можу переглядати або цитувати джерела в реальному часі. Моя база знань має обмеження до 2022 року. Моя модель також може містити упередженість, яка виникає внаслідок упередженості у даних, на яких я був натренований.». Тобто використання штучного інтелекту це новий етап для людства і

потребує ретельного вивчення і вдосконалення. Все ж таки немає нічого краще, ніж природній людський інтелект, а особливо у сфері освітнього процесу.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-31>

КОМУНІКАТИВНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ДОБРОЧЕСНОСТІ В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Вегеш І. М.

*кандидат політичних наук,
доцент кафедри політології і державного управління
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна*

Створення доброчесного академічного середовища є однією із базових умов як для ефективного функціонування закладів вищої освіти, так і для становлення та розвитку науковця. Неможливо підготувати висококваліфікованого фахівця в тій чи іншій галузі знань без врахування ключових вимог доброчесності. Українське освітньо-наукове середовище, попри значні зрушення останніх років, все ще потерпає від багатьох проблем, пов'язаних із академічною недоброчесністю.

Нинішній етап в розвитку української науки та освіти можна охарактеризувати як переломний, оскільки відбувається зміна парадигми у сприйнятті відповідальності вченого за продукти своєї праці та за підготовку ним якісних кадрів. Відмежувати вільну науку від цієї відповідальності неможливо, як неможливо відокремити якість та доброчесність у сучасному навчальному процесі.

Таким чином, мова йде про активний наступ та традиційну модель освіти, в якій межі відповідальності були настільки розмитими, що їх практично неможливо було чітко встановити. Звичайно, це не могло не призвести до таких негативних наслідків у вітчизняній науці як академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, а у сфері освіти – до необ'єктивного оцінювання знань здобувачів освіти, потурання списуванню та навіть хабарництва. Існують окремі галузі української науки (особливо це стосується галузей соціо-гуманітарного спрямування), в яких відсоток робіт, що містять академічний плагіат, досяг катастрофічних масштабів.